

Bomhaj Bóh!

Czytło 51.
23. dez.

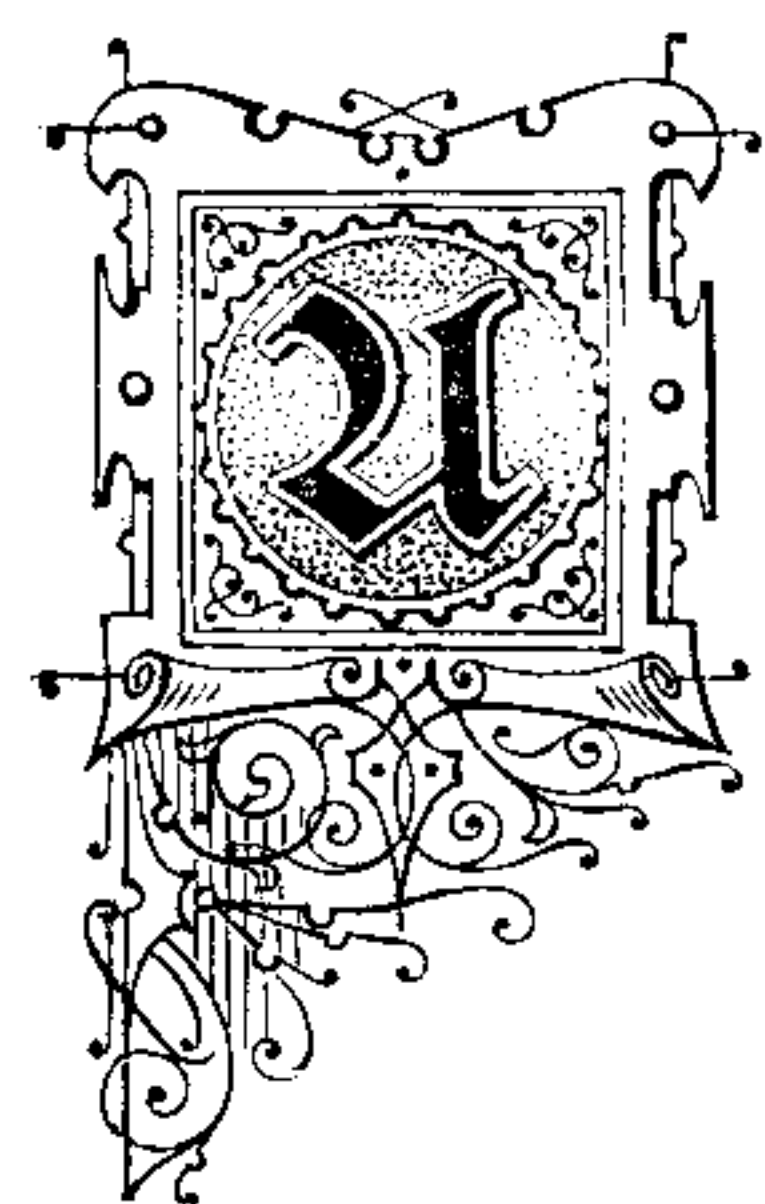

Łétnik 4.
1894.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy šobotu w Šmolerjez knihičisčezerni w Budyščinje a šu tam dostać ša šchtwórtlětnu pšchedpłatu 40 mp.

Godyn.

U to słowo sczini ło cžěło a bydlešče bjes nami a my widžachmy jeho krašnosć, jako krašnosć teho jenicžkeho narodženeho Ššyna wot Wótza połne hnady a prawdy. Jan. 1, 14.

To je to wulke jenicžke wješele, kotrež dženka i wschitkimi jandželemi a wuswolennymi mumóžene kšchescžijanstwo kšwali. Krašnosć jenicžkeho narodženeho Ššyna wot Wótza cžlowještojo widžachu. Niz luby pšchipowjedać Božeje hnady a prawdy je naš wopytać, ale Bóh šam je nuzštupić do našeho kšudeho a hrěšneho žiwjenja. Šhto bychu hody byće, jeli šo to njeby było? Šnicžomne šachodne kšwědčenje, wjele podarmo rěčenje wo Božej hnadze a lubosći, w cžimž tola žana wěrnosć njeje, šrudne šjebanje, njewobštajny, rjany šón! Wěrný hodowný šchtom njeje na šemi narosť. Wón je i Božeho raja na cžmowu šemju pšchěšadženy. A kažka krašnosć, kotraž dženka i Božeho tróna na žny kšwět panje! Boža krašnosć šo nam hewať tyžaz křóć šjewi, horjekach na njebiešach w blyšchčatnych hwěšdach, delkach na šemi w kóždym dživje jeho štwórbny, w kóždym škutku jeho možny a mudrosće bjes cžlowštimi džěćimi. Ale to wscho je jenož jašnosć krašnosće, pruha jeho wěčneho kšwětka, wupóšłana do kšwěta, bjes tym, šo wón šam wostanje w kšwětle, i kotremuž ničtó štupić njemože. Šinať i tym škutkom, kotryž dženš wěryžny kšwět kšwali. Šón jenicžki narodženy Ššyn wot Wótza połny hnady a prawdy je w cžlowštej ništošći w žłobiku połnosć

šwojeje lubosće šjewi, ju pšchekrašniť w žiwjenju bjes hrěšnikami a ju křónowať na křiču. Čžlowještojo šu tule šo šamu šapřewazu lubosć wjedželi, še šwojimaj woczomaj a na šebi bohacze šhonili. Pšchitryče wěčneho bježa Božeho je wotkryte a nad kšudym žłobikom je wobohacžene cžlowještowo nuzš pohladať do rady wěčnjeje lubosće.

My widžachmy jeho krašnosć! Na tym leži něť w tychle dnjach wscho wěrne hodowne wješele, šo mamy woczy a wutrobu ša krašnosć Božeje lubosće. Twój dom móže šo krašnje kšwěćić w kšwětle najrješšeho hodowneho šchtoma. Šdnyž pak w nim pšched lutej jašnosću a krašnosću na šwojeho šbóžnika šapomniš a nješy šo modliť w duchu pšched žłobikom, dha je tola kšudy a cžmowny dom byť. A šašo twoja kšěžka móže najkšudšcha bjež, šo tež šebi a šwojim džěćom ani najmješšchi hodowny šchtom šakšwěćić njemožeš, hdyž w njej jenož krašnosć Božeho Ššyna twojeho šbóžnika kšwěći a šo widži a šo wěri, potom je jašny džěň, najrješšche kšwětlo w nim, kotrež pšched što tyžazami šłonzami cžetnyč njetrjeba. Ššwětlo a žiwjenje, měr a frejota, wješele tu a tam šu nam w tutej krašnosći, kotraž je nad Bethlehemom šesthadžala, wobradžene. Ale jenož w njej. Nječ kšwala šebi druge krašnosće, krašnosć wulkeje šdžěłanosće a šamoženje, krašnosć wudošonjenja cžlowškeho ducha a pšchewinjenja pšchirody, žana jenicžka njemože nam to šarunacž, šchtož nam wobradži našeho Šesufowa krašnosć. Dajež w našim ludu pšchezo a pšchezo dale šapadnyč krašnosći i wopradowže kšchescžijanski hodow, wostajež hodowny

ſichtom pſchezo bóle wot ſbóžnikoweſeho žłoba, ſo ničžo wjažy njedopomni na kraſnoſć jenicžkeho narodženeho Sſyna wot Wótza poſneho hnady a prawdy, a my panjemy do nožy a čžemnoſće noweho póhanſtwa, hórſkeho hiſčže ſ bjeſbóžnoſću a ſe ſlóſću dnžli to ſtarych póhanow a nowych nad kotrymiž bjeſ tym ſkhažža kraſnoſć teho Anjeſa wot naſ ſapřewana.

Alle džakowano Bohu hiſčže ſtejimy. W ſwětłe. O ſchtó čže wuprajcž, fajki měr, fajka wjeſelocž, kelko ſwětla a žiwjenja ſo w tychle dnjach ſažo ſe ſbóžnikoweje poſnoſće wuliwa do wjele tñžuz wutrobom a domow daloko pſches kſcheſcijanſke kraje! A luboſć Boža, kotruž ſ džakom čžeſćimy, ſať wona wutrobny a ruťi wotewrja t ſlužbje bližſkeho! Se jaſnoſć kraſnoſće, kotraž ſažo ſwęczi ſ kóždeho wjeſeleho móćka, ſ kóždeho ſbožowneho woblicža.

A tať dajće tež nam do Bethlehema ſ paſtryjemi čžahnyčž a kſwalicž ſjewjenu Božu kraſnoſć, wjele ſterje ju hiſčže wohladacž w žylym dalſchim ſbóžnikowym žiwjenju a ju taž w ſwětlym ſchpihelu ſažo wuſwęcžicž w ſwojim ſamſnym wobročeny a wobnowjenym žiwjenju. Bóh tón Anjeſ pať połož ſam do naſcheho erta tole wučžomnikowe hodowne wuſnacže: „Wly widžachmy jeho kraſnoſć jať kraſnoſć teho jenicžkeho narodženeho Sſyna wot Wótza poſneho hnady a prawdy.“ Hamjen.

Na Božu nóž.

Głóž: Schtóž Bohu wjerſchnemu ſo poda.

fajke wjeſ'le, fajka kraſnoſć
Sso ſažo pſchibližuje t nam!
O fajka wulka džiwna jaſnoſć
Sso ſ njebja dele blyſčžezi nam:
To hwěſda jaſna, kraſna je,
Naſ t Bethlehemej domjedže.

Sso do wſchěch krajow pſchipowjeda:
„Wly, kiz wy ſpicže, wotucžče!“
A tym, kimž ſrudžba měra njeda
Sso pſchowoła: „Sso wjeſelcže!“
Wam ſbóžna nóž najwjeſelſcha
Sso ſažo ſ nowa pſchibliža.

Póž čžaſo radoſće, póž čžaſo
Tej' ſwjatej' bójſtej' luboſće
A poſbėhn ſ twojim ſlónžom ſažo
Tón ſwět do jaſnej' ſwětloſće!
Póž Bože džęcžo dele t nam
A pſchinjeſ pramo džęczi nam!

Nam ſapaj ſažo do wutrobny
Ty ſwjate płomjo luboſće,
Kiz ſo nam ſ njebieſ dele doby
Wſcho poſne horzej' miſoſće!
Nam wulij twoju hnadu ſaſ',
A požohnuj naſ kóždy čžaſ!

Duž ſbóžniťo nam narodženy
Do čžemnoh' ſwěta hrěſčneho,
Nam t žohnowanju wobradženy
Póž kóždob' čžinicž ſbóžneho:
Po tebi duſcha žadoſć ma,
Póž ſbóžna jaſnoſć hodowna!

G. S.

Gody.

Głóž: Někť dobru nóž ja dawam.

pójcže, čžemy ſpěmacž
Wo lutej ſbóžnoſći
A kſwal'bne kſerl'ſche džělacž
Wo Božej luboſći!
Bóh njebjo ſam wudžěli
A pſchińdže dele t nam,
So žiwjenje my měli,
Da ſwojoh' Sſyna nam.

Tu ſu někť hody ſwjate!
To je čžaſ wjeſela;
Nam wumožnik je daty,
Kiz ſ hrěſčnoh' hubienſtwa
Naſ wuſwobodži žyli
A čžini ſbóžnyh naſ,
So měr na ſemi měli
A w njebju węcžny čžaſ.

O Bethlehem, ty kraſne
Sso blyſčžeziſ ſ nowa ſaſ',
So wſchitko je tať jaſne;
Tež roſſwětlujeſ naſ:
O Jeſu, džęcžo lube
Sſy ſ nami woprawdži,
Někť ſy ſam pſchi naſ tudny.
Nam w ſwětłe přjedny dži!

Tón měr ſaſ' pſchipowjeda
Čžaſ ſwjaty hodowny,
Naſ wſchitkich napomina:
O pójcže hrěſčnizy
A wſchitžy dele pańcže
Pſched Božim džęcžatkom,
Sso modlcže, ſtroſčtni ſtańcže,
Dom džicže ſ wjeſelom!

Głaj, tať tam wjeſ'le ſpěwa
Ta była jandželſta
A t Božej kſwalbje džěla,
So hona ſaſlincža:
Čžělcž Bohu w wyſokoſći,
Njech měr je na ſemi
A čžlow'kam t ſpodobnoſći
Sso ſbože wudžěli.

G. S.

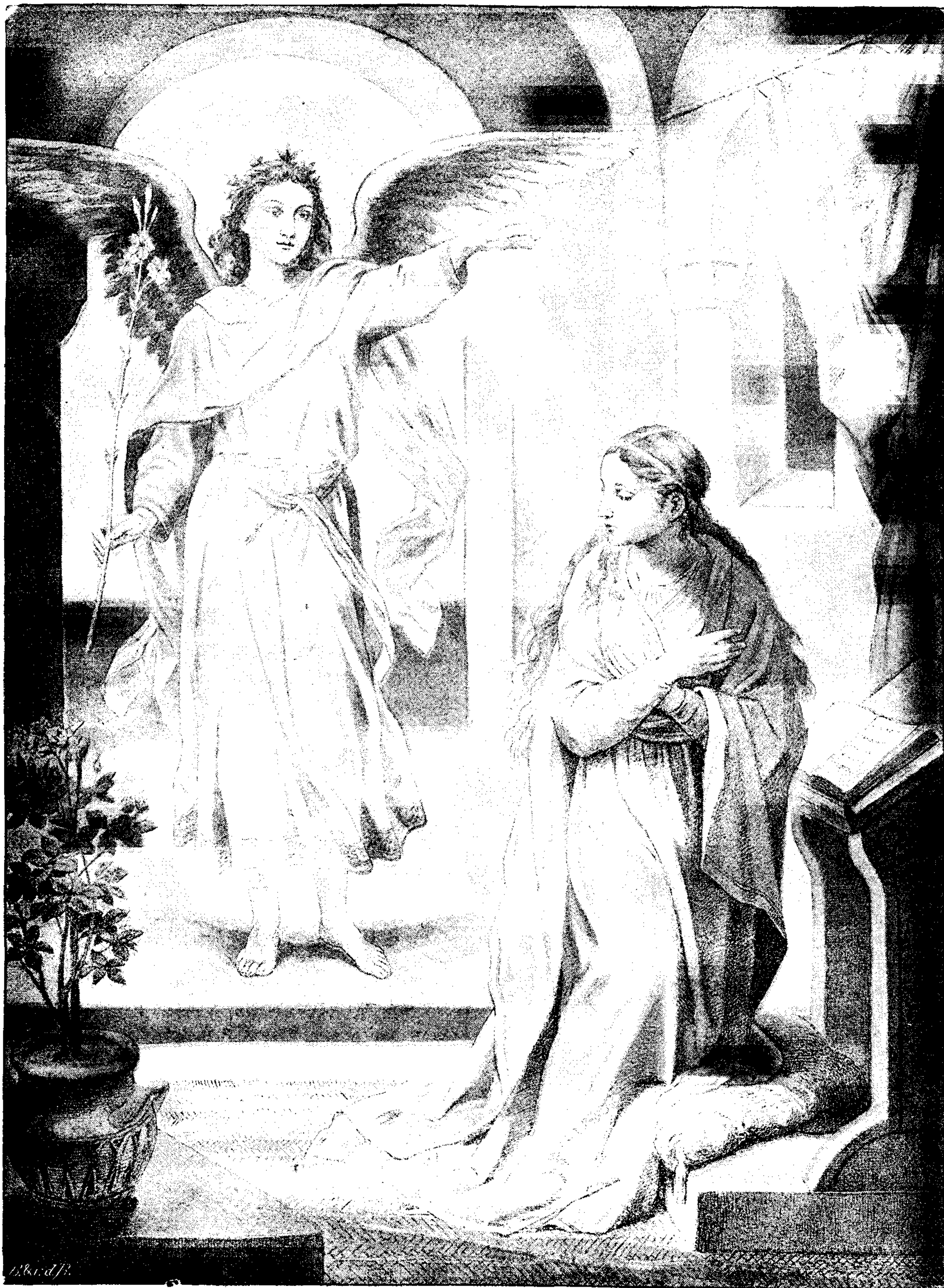
Sſwjata Maria, Jeſuſowa macž.

Maſch wobraſ, kotryž w lětuſchim hodownym čžiſtle ſwojim čžitarjam poſticžam, je wſaty ſ rjaneje ſ 15 wobraſami kraſnje wupyſceneje tať mjenowaneje hwěſdneje biblije, kotraž je wot Hinrichęz naſlada w Lipſku wudata. Molowany je wot ſnateho profeſora Hofmana a woprawdže kraſnje pſchihódnny, nam ſwjatu podobu tñježny Marie, ſbóžnikoweje maczerje, pſched woczi ſtaicž. Moler je ſa ſwój wobraſ runje te wotomitñjenje wſať, hđžęž ju jandžel poſtrowi: Strowa budž ty ſ hnadu wobdarjena; tón Anjeſ je ſ tobu, ty požohnowana bjeſ tymi žónſtimi. Haj wſhať, taťka je wona nam. Kſwalimy ju ſbóžnu dla najwſchſcheje čžěcže, kotraž je ſo žonje na ſemi doſtaťa, jaťo Jeſuſowu maczer. Kſwalimy w ſwětnej hiſtoriji huſto maczerje wulſkich mužow, ale ſchtó ſu wone wſchitke porńo nje! Jeſuſowa macž! Mjeje žana wjetſcha žónſka čžěcž na ſemi hačž ta, kotraž ſo w tymaj dwěmaj ſłowomaj wupraji. Majčžęknſcha bjeſ žónſtimi, ale tež najſbožowniſcha bjeſ nimi bė Maria. Kaťte dñrbjeſche to wjeſele ſa nju byčž, pſchihladowacž džęcžatkowemu roſčženju a pſchibėranju, potom kraſnym ſtutkam a džiwam bójſkeho ſbóžnika! A tola wona tež podarmo njerěta boloſćžow bohata macž. Mječž drějeſche ſo po Simeonowym wěſččženju pſches jeje duſchu, jaťo dñrbjeſche macžerna luboſć wot Boha dateho ſyna na kſchizju čžerpicž a kſwawicž widžecž. Katholiſka žyrkej je Mariju t njebieſkej čžěcži powyſchſchika a ma ſa to, ſo je wona bjeſ hrěcha była a ſo wjele pola Boha a ſwojeho ſyna ſamóže. Duž ſo t njej modli a domėri ſo jeje ſrėdnſtwu.

Nam ewangelistim woſtanie wona pſchezo čłowſta, powyſchſchena a wobhnadžena drje pſcheš wěru, ale hrěchej a čłowſkej ſachodnoſczi pſchſtupna. Zola jene předomanje je wona nam dđeržała, kotrež dyrbi kſcheczijanſtwo ſtajnje a pſchezo kſchecz. Bě to na

Kananejſkim kwaſu. Krótke, ale najwaſniſche je wone: Štož wón wam praji, to činiče. Škſchmy jo, čini my po nim a njebudžemy ſwjatej Marji žaneje wjetſheje čjeſcže a wjeſela, nam žaneho wjetſheho wužitka a žohnowanja wopoſač mój.

Luk. 1, 28: Strowa budž, ty i hnadu wobdarjena; tón Anješ je ſ tobu, ty požohnowana hješ tymi žónſtimi.

(Wobraz i Ħinričez hwěšdneje biblije, wudateje w Lipſku a tam doſtač ſa 40 Ħrimnow.)

Wón je jo wſał, wón je jo dał.

Pomjedanczko i Lutheroweho čaſa.

Wot M. Rüdigerz.

Bě wječor čzopkeho dnja lěta 1527. Čzičo bě na haſach w Wittenbergu; pſchetož ležeſche ſtrach na wobudlerjach, bohatych a kſhudych. Mór bě w měſcže. „Njech čžeła, ſchtóž móže!“ bě pola jich wjele řeſało; druſy ſažo běchu to ſa njeſchſtojnu bojoſč póſnali a w měſcže woſtali. Mješ poſledničimi bě tež doctor

Marczin Luther, a niz jenož, ſo wón woſta, wón pomhaſche, Ħdžeſtuliž móžeſche, wopntoma kſhoruch a mřejaſuch a troſchtowaſche jich i lubeho droheho Wožeho kłowa. Šrudži jeho jara, ſo dyr- bjaču ludžo w jeho drohim měſcže Wittenbergu tať wjele čžerpicz a ſrudny džěiche wón tónle lěczny wječor k ſwojemu bydłu. Wón ſtupi i kſěinymi durjemi nuts, a jeho kſhutne woblicžo roſjaſni ſo, jaťo ſwoju lubu žonu Khatržinu w žiwym roſrěcženju i měſchczanoſtu Luſaſtom Kanačom na kubi namaťa.

„Pomhaj Bóh, pſcheczelo Luſaſcho!“ projeſche wón, „derje je,

so wasche pšheczejnime wobliczo widžu. Sznano macze wješeke słowo ja mnje, pšchetoz bym rosrudzeny i tudomnym šhromadnym wulkim hubjenstwom."

Měšcžanosta njerěcžesche tať wješeke kaž hewaf, ale šnapšc-
czimi kłutnje: „Šym tu pšchischoł, so bych waš proškł, so byšcže
šo t bohatej wudowje Čornowej podali; jeje jenicžka džowcžicžka
leži na mór šmjercž thora a wona njemóže šo šmėrowacž w šwojej
žałosći, wašch trošcht by jej derje činił."

„Mėnicze? ja čžu špytacž; ah, je czežto, tajtu lubu holcžicžu
šhubicž. Za šnaju tutu Beatu derje, a hacž runje je wona hašle
8 lėt, je wona tola kóždu njedželu nutnje poškuchafa, hdyž bym
prėdował. Wona ma tať rjanej moczi, nimale kaž moše džecžatko,
a jako by wona w šwojej wutrobje hižo wjele wulkich hłubofich
wėzow rozpomniła."

„Marcžino“, napominašce žona Rhatržina, „nušne je, naj-
priedy něšto pojěscž."

„Nė, Rhatřa, najpriedy pońdu t Čornowej. Džecžatko dyrbju
hišcže widžecž, priedy hacž wotřal pocžehnje, a macžeri šo
šthšcže po dobrym słowie."

Podawšchi šwojej žonje ruku, wotřali šo wón i měšcža-
nostu. Mjelcžo džěštaj wobaj tam a horzo kłócjesche měšcža-
nosta pšhecželej ruku, jako šo i nim pšched wyřotim domom pšchi
torhořcžu rožžohnowasche. Marcžin Luther džěsche po šthodže
horje a nuts do prědbneje bydlenskeje stwy. Durje do špańskeje
komorki stejachu wotewřene a wón šthšcjesche čžiche macžerne žało-
scenje. Bliško šupiwšchi połoži šwoju ruku na jeje ramjo a
rjeknu: „To da wam wšchewomóžny Bóh prajicž: Za wėm derje,
kaške myšle šebi wo waš myřlu; myřle mėra a niž njeřboža."

Žona pohlada nimale nařtřžena horje, džecžo pať wobrocži
jara šahanibjene wobliczo t njemu a wupřcžestrije jemu ruku napřcže-
czimo. Wón ju pšchimnywšchi šhny šo pšchi kóžu. Widžesche
derje, so bórř kónž pšchindže.

„Rnješ doktoro“, šapocža holcžatko, „dyrbju wumřecž?"

„Wumřecž? D holcžatko, to njeje prawe słowo; ty poń-
džesč t twojemu šbóžniku do njebjeskeje šahrody. Tam špėwaju a
piřkaju jandželkojo a džecžatka hrajkaju a wjeřela šo. Tam rořtu
rjane kwėtki a pšodny móžesč kóždu čžasč šchčžipacž, njeje wėrno,
to budže šo tebi lubicž?"

Šwėcžazej holcžžynej moczi bėřchtej na njeho štoženej a čžicho
dychafčtej hubje:

„Bowjedaje dale."

„Ty jo bórř lėpje a krařniřcho wobładař, hacž tebi wopi-
řacž móžu, nětk čžu i tobu šo modlicž." Doktor Marcžin Luther
šthšnywšchi ruzny pomať tři thėrluřchowe řhtucžki praji, kotřez bė
přched někotrymi lėtami pėřnił:

Šřjedža w našchim žiwjenju

Šřmjercž tu na naš łafa.

Žako bė řtónčik, bė dołho čžicho w komoržy. Čornowa bė
wobliczo do rukow połožiła a płařasche čžicho. Marcžin Luther
pať wjedžesche, so bė holcžatko pšchewinřlo. Pořchžžowawšchi jo,
šbėhny šo wón. „Žona, wasche džecžo je domoj řchlo“, džesche
wón mjehťo. Za řtróži šo; móžesche woprawdže byčž, so bė jeje
lubowane džecžo přecž wřate? so dyrbjesche nětko řama pšches
žiwjenje čžahnyčž? Bolořčž pšchindže móžnje na nju a šo klat-
nywšchi wołasche: „D, řchto dyrbju čžinicž?"

„Wėrcže“, wotmolwi wobnowjer žřřtwje řhutnje. „Wėrcže,
so wařch Wótž wař po tutym pucžu pšches čžėmnu řrudobu po-
wjedže; w šwojim čžořu budže wón wam šwoju tucžel do mřó-
čželow řtaticž."

Wón wopuřcžči komorku. Lėdma pať bė wón pšches torho-
řcžo řchoł a do hařti šo nuts podať, wuhlada na proř wuřkeje
thėžki holcžatko ředžo a žałosnje płařajo. „Šchto płařasč, holcžka?"
woprařcha šo wón řčerřpliwje. Džecžo wobrocži t njemu šwoje
je řhřřami womacžane wobliczo a praji: „Moja macž je morma."

„Je wona hižo pohřjebana?"

Mała řiwasche žałosćo.

„Mařch hišcže nana?"

„Nė."

„Bratra abo řotru?"

„Nė, wřchitž řu na mór wumřeli."

„Kať stara řy?"

„Wóřom lėt."

„Šdže dha džesč nětk wotřacž?"

„Njemėm, hořpodať praji, so njeřmėm wjožy do naškeje ko-
morki pšchincž."

„Šřy hłódna?"

„Haj, jara."

„Bój řobu." Pšchimnu holcžku řa ruku, řhwřlu džěřhtaj
mjelcžo hromadže, potom šo wón nahle woprařcha: „Šnajeřch mje,
mała?"

„D haj“, ta praji, a jeje řrudne wobliczo wujasni šo; „wy
řcže doktor Marcžin Luther, kotřehož je macž tež tať lubo mėřa.
Wona je mje tež t wam do prėdowanja wřala a předy hacž
bė wumřela, je prajiła, so šo wjeřeli, dořelž wė, so pocžehnje do
njebjesč a tón Rnjeř řesuš hižo na nju čžafa. Na pořledku je
wona hišcže našch thėrluřch řpėwala — njewėm, tať šo ma, ale
šo tať řapocžnje:

Šřjedža w našchim žiwjenju

Šřmjercž tu na naš łafa."

Doktor majřasche maľu ruku, potom džesche wón: „Kať
řeřasč?"

„Beata“, wotmolwi holcžka.

„Beata?" wón wotřa řlejo a pohłada pšchewyřlujo na řemju.
„Šnajeřch Čornowu pšchi torhořcžu?"

„D haj, ta wřchaf je moja řmótra; macžerka je předy pola
njeje řlužiła."

Doktor hišcže pšchego dale njėndžesche a nimale řpodžiwařo
hładařčtej wulkej džecžazej wócžy na njeho. Štónčnje wobrocži
šo mjelcžo, a džěřhtaj po tym řamym pucžu wřocžo, po kotřymž
bėřhtaj pšchischoł.

„Šdže dha pońdžemoj, řnjeř doktoro?"

„To budžesč hižo widžecž."

Na wječžornych njebjesčach řwėcžachu řkote wječžorne řerja a
wotřlyřkotachu šo w maľych wotřnowych řchłenřach domow pšchi tor-
hořcžu. Tež do komorki, hdyž Čornowa hišcže pšchego pšchi
mormym džecžatku ředžesche, wuliwachu šo řkote pruhi. Wona řly-
řesche, tať šo durje pšblanskeje stwy wotčžiničy; tola njepohłada
horje, wona mėnjesche, so je stara řlužobniřa tu. Ale křocžele šo
přchibłiřachu; řchťo šo řthřóblu, ju w jeje bolořčži myřicž? To wřchaf
bė luby doktor Marcžin Luther, řiž řastupi, a řoho mėjesche wón
přchi ruzny?

„Čornowa, tón Rnjeř, řiž je wřaf, čže řařo dacž. Daje
lutej řhwalbje we waschej wutrobje byčž; pšchijnjeřu wam druřu
Beatu, wona je runje tať wopuřcžena, kaž wy."

Šnydom njemóžesche řrudna macž tymle řłowam dorosumicž;
ale jako jej Luther wřcho rořestaja, wupřcžestrije wona ruzny a wřa
maľu řamlutku holcžku na šwoju wutrobu. Doktor Luther pať
džesche čžicho won, Bóha řhwalo so jeho hnadne pucže. W komorje
řnjenje Čornoweje pať bu bjes wjele řłowow řlub řwėrnosče řa
žiwjenje řamřnjenje. Dołho džeržesche holžu w rukomaj, potom
džesche i řchepotazymaj hubomaj: „Ty řy wřcho řhubiła a ja tež,
nětko dyrbisč ty moje džecžo byčž a ja čžu twoja macž byčž.
Mój džemoj šo lubo mėcž, džesč ty?"

Duž połoži holcžka šwojej ruzny wokoło řonineje řchije a wo-
řasche płařco: „Macži! Macži!" A dołho njemóžesche rucžy
puřcžicž, tať řbóžna a wuřhowana čžujesche šo wona w lubořči
žony, kotřaž džyřche jej i macžerju byčž. Na pořledku pořłaknuřhtaj
řo wobej pšchi kóžu maeje njebořčicžkeje Beaty a Čornowa modlesche
řo řwjaty Wótčženasč, džesche i džescžom do druřkeje komorki, wřa
řuřnje šwojeje lubowaneje i řchiny a řwobłela ju. To dře bė
čžęke džėlo a wjele řyřřow na nju padařche, ale Bóh tón Rnjeř da
jej móž a řwjate domėřjenje, nowe žiwjenje i řuřym džescžom řapocžecž.
— Někotře mėřazy bėřu šo minuke; lube hody bėřu přched durřemi.
Štónžo řwėcžesche řařnje do Čornoweje čžopłeje bydlanskeje stwy.
Wona řama ředžesche w šwojim wulkim stole pšchi wotnje a řchijesche
pilnje wotmjanu řuřnicžku, mjes tym šo Beata na podnořkach t jeje
nořomaj ředžo wuřnjesche. Na předy blėdym řhřřniřym maľym
woblicžku leřesche nětko čžřřwjenosč řrowosče a módrej woczi řwė-
cžesčtej šo w čžichim řbožu.

„Macži“, řapocža řnydom holcžka, „řa řoho řchiječe tule
řuřnicžku?"

„Sa řnjeřa doktora Luthera nowonarodženu džowcžicžku řilžu,
a ja čžu hišcže piřany řwjast wokoło řesčicž, so wón a jeho žona
Rhatřina dyrbitej wjeřele mėcž." Lubořnje pohłada wona na
džecžo, potom ruku na jeje hłowu połožiřšchi džesche dale: „Tež
čžnyč jemu i tym maľy řuřt džafa wuprařicž, so je wón mi řehdy,
jako je moja lubowana džowcžicžka wumřela, tajki wocžowy a wu-
trořny trořcht pšchijnjeřč, kaž ty řy." Beata řbėhny šo rucže, wulke
řyřly řejachu w jeje wocžomaj a bjes řłowcžka řthowa wona hłowu
na řwėrnej wutrobje šwojeje druřkeje macžerje. Duž kłapařche šo
wo durje a doktor Luther řastupi.

„To rad widžu“, prajeřche wjeřely, „řo mataj šo dwař

cłowiekaj lubo. Bóh tón Rnjes zohnuj waju, maczer a dżeczó." Dofelz nētł póna, so bēšchtaj taj dwaj jara hnuta, dżesche dale: „Nētł pšchindu te lube hody, holcška, wēšch tež kherlusch na nje?”

„Haj“, wotmolwi Beata radoščiwje.

„Oha praj jón.“

„Budź, Jesom Rhruschje, khwaleny,

So hy cłowiek rodženy.“

Sapocza wona ruczzu styturuschy a praji jón bjes smylka hacž do kónza. Doktor Luther posłuchasche nutrne. Wšchaf bē šam tón kherlusch pšched tjomu lētami pēšnił, a jako holcška mjelcjesche, wospijetomasche wón:

„To je wón wschitko činił šam,

Eswoju lubosč šjemil nam.

Eswoju lubosč — Czornowa, wēricze wy do njeje?”

„Haj, knjes doktoro! Wēru tež, so je jeho wulka lubosč moje jeniczke dżeczó k šebi wšala, a so je runje tale lubosč mi tule holcšku na wutrobu položila. Wam pať šo dżakuju, so scze jeho pomoznił byli.“

Wješele hnuty kłócjesche wulki muž jej ruku a majtasche dżesczowe lizy, potom dżesche prjecž. Czornowa pať wša holcšku sa ruku a dżesche: „Boža lubosč je cze mi dała; mój chzemoj ju khwalicz dženša a kōždy czať.“

Se kněhom sawētej.

Bēšche jara rjany džen pōšneho nashuja. Powētr bēšche tať czisty, so bēšche mile dalofo na tych wot šlónza wobšwēczenych horach bayerskich alpow wscho jašnje pōšnacž. Dwē dżesczi, Franz, kotrnž se schule pšchindže a mała Barbarka, kotraž bēšche bratsitej se šwojej najlubšchej kofu i nanoweje hrōdže hacž k temu wjelbowanemu kamjentnemu mostej napšhecziwo bēžala, stejeshchtaj pšchi wobkōženju a hladašchtaj do schucžateje rēczi dele — na to šašo na selene pastwischczo na horje, kotrež jeju i hory dele strowjesche. To bēšche nanowa šuka, hōžēž w lēcze frumy a kofu šwoju zyrobu namakachu. Šakle pšched krōttim bēchu dele pšchischke a šo do šymistich pšchednykow wulhowale. Runjež bēšche krašne wjedro, šuma bēšche tola pšched durjemi. Zadosčiwnej dżesczi tam horje hladašchtej. Wot jašneho šlōnczka wobšwēcžene blyškotachu šo małe wofnowe schlenžy pastyrškej thēžki a wulka jēdla pōdla hladašche dele do kraja. Franz bēšche hižo wjazy krōcz se šwojim nanom tam horkach pobyl a Barbarka chzysche tež rad junu wschitke te krašnosče wuhladač. Delefach w domje šo dżesczi wjazy prawje domjazej njeczujeschtej wot teho czaša, so bēchu lubu macž pšched nēšcto njedželemi na pohrjebnišczo donješli. Nētł bēšche tež nan šapucžowal; stara dżowka bēšche šama domach; wonaj šebi myšleschtaj: duž naju kēdžbu njesmēje. Wumyšlene, wuwjedžene. Franz taflu a knihi pšchi brjohu rēczi šthowa. Kofa bēšche po šdaczu i jeju myšlicžku tež pšches jene, pšchetož wona wješeła po šnathym puczu do prēdka štakasche k tej pastyrškej thēžzy. Najprjedy wonaj wješełaj šo šmējo w štoku do prēdka štupašchtaj, po nēcžim pať pomalšcho dżesche a czežo. Pucž bēšche tola dale, hacž šebi myšleschtaj. „Hōž tež horje wobczechnišcho dže, dele čim šhwatnišcho pōndže“, trošchtowasche Franz. Ale šotšicžka tať jara pomalšu štupašche; wón dyrbjesche ju zhył fruch njesč, potom šašo wotpocžowasche, so by špēšnišcho bēžecz mohła. Tať šandže jena hodžina po druhej a wonaj pšchezo hišchče horkach njebēšchtaj. Franzej šapocza šwēdomnje hrjebacz, ale šchtó šo rad wrōcz, hōž šebi wotšynjeny kōnz bliski myšli? Barbarka prošesche a kofa bēšche hižo dalofo do prēdka a šnano hižo horjekach. Hišchče napinazy fruch pucza a pastyrška hēta pšched dżesczomaj ležesche kať do šlota podnurjena. Bēšche to mōžno, so šo šlōncžko hižo šhowasche? Franz šo wschōn šastrōža, wón šebi na to pomyšlił njebēšche, kať krōtke w nashymštim czašu dny šu. Nētł bēšche pōšdže a njemōžno šo šawrōczicž. Dżesczi dyrbjeschtej horkach pšches nōž wostacz. Rēžka bēšche tež sa hōsčzi naprawjena, dwē nōžnej lēhwi, nēšcto zyroby a palne drjewo bēšche tam pšchezo. Duž wjeczor a nōž zyle hubjenej njebēšchtej.

Ale jako Franz na druhe ranje i wofnom won hladašche: Šchtó to bēšche? Šusty šnēh wējesche wonkach, zhył šwēt šdasche šo šawodžety bycz pšches šapuscženy nawal šnēha. Lōdšymny wētšit dujesche i doliny horje. Šōlzej bu štyšno. „Se kněhom sawētej!“ šheptasche i woblēdnjenymaj hubomaj a tať tež bēšche. Wodnjo a w nožy šo šnēh i hromadami i njebeš dżesche. Wētšit wujesche wokofo šamotneje thēžki. Barbarka pšakasche a Franz bu pšches nuju k mužej. Wón zyrobu na tydženje rošdželi.

Jeniczke šbože bēšche, so mēšeschtaj kofu a na šubi bēšche došč šyna sa nju. Wonaj mōžeschtej i najmjenšcha wot mlofa žiwěj bycz, doniž se wšy po njeju njepšchindžechu. Nictó njepšchindže. Šako bēchu dżesczi wschudže po zylej wšy phtali a šlōncžnje Franzome knihi a taflu na brjohu rēczi namakali, njedwēlowachu, so stej dżesczi pšchi wōdže hrjakej, do njeje padnyłej a so je jeju torhaza woda šobu hrabnyła kať hižo nēkotre druhe dżeczó. Šan bēšche wschōn bjes trošhta. Zēdy bēšche šwoju lubowanu mandželsku šhowal a nētł wobej dżesczi šhubi. Šako dyrbjesche šebi prajicž, so je jeho zyle phtanje podarmo, do czechlich myšlow padže a pomalšu šo dny minychu w tym hewal tať wješełym hodownym czašu.

Horkach w tej pastyrškej thēžzy bēšche hišchče šrudnišcho. Barbarka šo wjazy tať nješmējesche kať prjedy. Šuma, hubjena jēdž, tyšchosč a štyštanje po domje pšchimachu nēžne dżeczó. Runjež šo Franz nanowšy sa nju starasche, wona pšchezo bóle blēdnjesche, pšchezo blyšichej buschtej jejnej wōcz. Franz šo bojesche, so šotšicžka wumrje. Kofa tež wjazy žracž njehasche; duž tež džen a mjenje mlofa dawasche. Šak bēšche šo wboheho hōlcžezowa dušcha se šwojim Bohom bēdžila? „Wōdaj, wōdaj mi moje lohte myšle, šmil šo, pōščel pomoz!“ Wōn pať dyrbjesche hišchče dołho cžakacz. — Pšchindže Boža nōž. Barbarka bēšche tať hōrko pšakala, so lēška šchtomika njesmēje. Franz šebi na to myšlesche, šotšicžy wješele pšchihotowacz a wurešowasche teho dla štradžu wucžlane cžesti, kotrež wón won donješe, hōžēž dołho i šopaczom a šhošchczom džetasche. Šako šo cžmicžkasche, šebi wobej dżesczi ruzy štyšnuschtej a wuspēwaschtej šwōj hodowny kherlusch. Potom štupi Franz won pšched durje a sa nēkotre mjenšchiny šo radošny šašo wrōcz po šotšicžku.

„Šakle, Barbarka, to je twōj hodowny šchtomik“ šawōła wón a to dżeczó wuhlada Božodžesczomny šchtom, tať pšchny, krašny a wulki, kaťkiž šo jej hišchče wudžal njebēšche. To bēšche ta wulka jēdla pōdla thēžki. Šprōžniwje bēšche šebi Franz šchczekžu pšches šnēh k tej jēdli wušypal a njelicžomne cžesti na nju pšchicžinił a je šašwēcžil.

To bēšche blyškotanje a šwētłoscž. Dżesczi wschej nutrnej na tu dżiwnu krašnosč hladašchtej. Hišchče juntrōcz Franz pšched durje štupi — ale štrōžele jemu pšches štawy pšchēndžechu: Šchtó to bēšche? Pšched krōttim hišchče rjana jēdla w šelenej krašnosčzi stejeshche. Nētł wuhlada hrošny wobraz wupuscženja. Šakofy bēchu šo šapalike, dofelz bēšche wētšit do njeje šaduł. Zhył rjany šchtom bēšche špaleny. Šlakajo šo Franz lehy; jemu bēšche, kať by mordar byl.

Bože pucze šu dżiwne. „Wōn čini šwojich jandželow duchow a šwojich šlužobnikow wōhnjowe pšomjenja.“ Wo wšy delkach bēchu šo na wulku wōhnjomu šwētłoscž dohladali a šebi prajili: „Šam dyrbja ludžo bycz — šnano tej šhubjenej dżesczi.“ A hlaj prjedy hacž Boži džen šašwita, džetasche šprōžniwje i šopaczemi, i motylami a i powjasami cžrjōdka njebojašnych muž šo po tym puczu horje. Šlōncžnje šo k thēžzy dohyču. Njesbožomny nan šwojej dżesczi wōłasche — a hlaj wonej ty bēšchtej. Ale blēdej a czechpazej, ale žiwěj, Bohu budž džať. Šane pjero domopišacz njemōhł, to wješele šašowohladanje! To bēšche šbožomny hodowny džen pod kněhom a lodom. Barbarka praji k šwojemu bratsitej: „Widžiš, Franzko, Bóh tón Rnjes je dobry, tón pomhacz wē!“

E. S.

Šrudne hody.

Wērnj podawł.

Šymške wētry wujachu. Šbite wōjšto czechnjesche domoj — Šnē, to njebēšche žane wōjšto, ale rošpuschčžena cžrjōda hlōdnych a šmjerštych muž, kiž bēchu nēhdy brōnje nošyli a na kōnjach jēchali a nētł bjes brōnjow do šapow a kōžow šwojich kōni šawaleni šwōj pucž džechu. Wšchēdnje bu jich mjenje, šymšti wētr, šašakłoscž njepšcheczela a žadławy hlōd i jich pšchezo wjazy šrumowachu. To bēšche w lēcze 1812, kať my i młodoščje wēmny; my pať jenož wopomnimy tu žakłscž w zylej jejnej hłubokosczi, kotraž tehdom tyžozny wutrobom cžišchčjesche, hōž bu jim hrōšbna wēštošč: „Domišnu se žonu a dżeczimi, nana a maczer ženje wjazy nje-wohladašch!“ To praschenje: „Šchtó i nimi budže?“ wōšta bjes wotmolwjenja.

Boža nōž 1812. Ši hrōšbne mēžazy bēšche major pšchētrať. Wot 20 tyžaz šylneho wēstfalskeho wōjška bēšche jenož hišchče šti šta hromadžje. Druhy pšchi pucžach ležachu abo bēchu wot lodo-weje wōdy rēti Weresiny dale nješeni abo šedžachu prošte cžela

přichy hařnjennych ťrařowych wóhniřchach a wielki, hoderje o rapaki wot czełow jerjedu na tych ťe řněhom ťawětnych bitwiřchach pola Worodino a Krasnow. Rař němy mały řbnyť dale czehnjeřche přcheř řymřku nóz. S napinanjom wiřhitiřch mozow beřche major cřřjódku ludři, kotraž beřche wot bataillona wyřche wořtařa, hromadře řđeržařa a wiřhitiřku řařořčř na puczu řwěrnje ř nimi dřeřliř. Na puczu ře řmjerřnjennymaj nohomaj a w bitwje ře řprořtnjennymaj ruřomaj beřche wojerřřki duch w niř wotuczeny řđeržař. A cřemu? Sa řoho? Sa teho muřa, kotryř beřche přchi řapocřatřu wójny to hrořne řłowo wuprajřř: „Řdnyř njepřcheřčel pjecř Ruřow řhubi, řhubju ja jeneho řranzowřu a řchtyři řwinje (wón myřleřche na němřřřch wojakow).“ A cřile muřoj o beřchu ř wjetřcha dřečři němřřřch maczerjom a te maczerje hřadachu w Bořej nořy ře řhřiojty-maj wocřomaj řbyřhowajo horje ř njeřju. S wěře piřřachu mēřchczanřzy herzy, hdyř wjecřor přchińdře: „Řa ř njeřjeř dele přchińdu ř wam!“ A macř řřhili woblicřo na ruřy a w horzum hřuthym řadanju přcheř jejnu wutrobu modlitwa czehnjeřche: „Mēr na řemi!“ Řorjeřach, řři řřhody wyřřoko w wullej řřeři w přcheř-mēřčře, ředřeřche teř macř, — mřoda, wupřakana řona. Řdnyř beřche wón won cřahnyř, beřche jemu řiwařa, řař dalořo beřche jeh o widřařa ř rubiřřřom wot řhřřow mofřym a wón beřche ře řwojim teřakow w powětrje dřeřajo jej wotmolwiř a ře řubami řakřrowař; přchetoř wojak přakacř njeřmē ani řebi na řonu a dřečři myřřlo. Řudřba wjařy njepiřřařche. Pucř řo řařhibny — a wona jeh o wjařy njewidřeřche. Ale wona wo nřni řřhřcheřche. Wón jej řiřty piřařche pořne horzeřo řadanja. Wona wjedřeřche, řo ře jeh o wutroba přchi njeř a přchi tym dřečřju. Wón jej wjetřřhi dřeř řwojeje mřdy pořřa a beřche řam ř mjeřřřim řpořojom. Wona beřche řhuda byřa, řařo beřche řu wón řařo řhudy wyřřř do řjaneje domiřny domjedř. Nēřř přchińdře řara řrudny cřař; — řana powjeřčř niedōńdře; — wiřhitiřko cřřřche wořta, řař by wiřhitiřko řa-nicřene byřo. Na to hřōřbne nařřōřōře powjeřčře — a přcheřo hřřchčře řadny řnyř, řř by řo ř njeř docřřřchčřař. Wona ruřy řamařche. A temu přchińdře hōřřa nufa a řana pomozna ruřa tu njebeřche. Wona mējeřche jeh o řameřo na řwēčře. Řjeř njeřo beřche řhuda wopuřchčřena řona, řo by mohřa ře řwojim dřečřřom ře řwēřa cřeřnyčř. Ale wona jenoř hacř do řwojeje řřwicřři po řřřoch řřhody dōńdře. Tam beřche řunje řařo řař řamotna, řař by řadny cřřowjeř a řana cřřowřřa duřcha na řemi njeřřa. A řař beřche hodomny wjecřor, Bořa nōř přchiřřřa, — wjecřor řjeř řbořa. Řano beřche na hermant řřřa řa řhuda řwudowjena wyřřřowa a beřche mały hodomny řřřtomiř řupřřa a řōń řama domoj donjeřřa. Nēřř řo cřmicřřařche. Ře řřabyřmaj ruřomaj řwēčřři na řřřtom řřřřa a ře řařwēčřři. Řřř řwēřřo na přōřne řčřēny řhudořbneje řřwicřři padāřche a wobřařowāřche řo w řařny-maj a řhutyřmaj wōčřřomaj mařeho hōřčřēřa, kotryř na řwēřřo hřadāřche. Dary pod řřřřtomom njeřēřachy. Wlacř njebeřche řanyř řupicř mohřa. S řřchepotāřym hřōřřom řwojemu dřečřju hodomnu powjeřčř wo řwēřřlinje na Bēthlehemřřřch polach a wo wuřřim wjeřřelu, kotreř řo wiřřřemu řudu dořřačř řyřbi, cřřřařa. Řařo beřche řař dalořo přchiřřřa: „A mēr na řemi!“ by řejny hřōř řřemjenn a wōřřje přakajo řwojeřo řřnyřa na ruřomaj wobřřimāřche. Řdře beřche w řej hōřřinje? Řřnāno řřřřř přchi mjeřach. Řřnāno řo jemu teř w řej hōřřinje hodomny řřřřtom řwēčřēřche —; řmjerčř wotpřatř beřche do hřomady panřř. Wón řēřēřche — teř pod řēřřu. Ale to beřche řary wot wēřra rořřchčřēřjenn a ře řněhom řawēřy řřřřřtom a řane řwēčřři na nřm njebeřchu. Řana hřwēřda njeřwēčřēřche na řymne řēřwo mřēřařeh o wojaka. Woni wořřō njeřo řteřachy — pořřēřni wojāřy bataillona. Wón tam řēřēřche ře řačřřnjennymaj wocřomaj, řprořtnjenn. Woni beřchu hřřřo widřēři, řo ředny ř niř wotřřal dřeřche. Woni beřchu řwjerřnyřli w řej řařōřřnej řchuli. Woni byřchu jenoř na řařřeh o mřēřařeh o pohřadali a dale cřahnyřli do cřēmneje nořy. Wiřřařo řēřařche: „Dřenřa řy, řuřřje řa!“ Nēřř pař beřche cřřřo — řmjerřna cřřřřřina. Wón beřche mucřny, řmjerčř mucřny w womorje řēřēřche. Řeh o wjařy njewořřbařche, wón njebeřche wjařy hřōřny. Rař ř dalořa řřřčřachy jemu řwonny. Ale tu řola řwonny njebeřchu, ře řřřčřachy ř domiřny hacř řem, mřēř a přchečřēřne, přcheřo wōřřřřřo a pořřřřřo: to beřchu hodomne řwonny w němřřřim mēřčře. A řařne řpēwanje, mēřapořne řnyř ř temu: Řař beřchu přjedny domach ř wēře piřřali a dřečři ř temu řpēwaře; — wón řřhřřcheřche řōřřy řnyř: „Řa ř njeřjeř dele přchińdu ř wam!“ Wón řo do řřřřy cřřřchčřēřche a tam řteřēřche ře řwojeř mřōdej řonu, wonaj ř radořčřu na to

dřečřo hřadāřřař; wón beřche řprořtnjenej ruřy řebi řřřnyř: Řřřčřēřje czehnjeřche dale a dale, řwēčřři hařnjnyř; beřche to nēřř řmjerčř. Řchřō to beřche, řř jeh o wobja a jeh o mucřnu hřowu pořřēřnyř? Wón wocřři wocřřini. Řař dalořo dřeřche jeh o řōń. přcheř nřm řēčřēřche nēřřō w řněřřy. „Řnjēř majoro, řnjēř majoro“, řřřčēřche hřōř ř jeh o wuřřřomaj, „wy řudny wumřēčře.“ To beřche jeh o pořřřřōřniř, řwēřna duřcha, kotryř ř řranzowřřim dragunāřjom řa rořpřēřřenej cřřřōřu czehnjeřche. „Řtańčře, řnjēř majoro.“ Řa wař řamle do řapuřčēřeneje řhēře donjeřřu, tam ře hřřchčře řuřř řřjewa, řo mohř wam wohēř řčřřřřř a řōń řranzowřřa, kotryř ře řwojeřo řōnja wē wiřčej nuřy řřřowāř, wam jeh o řa a potom řēčāčře pomāřu dom, — wiřřařo wjařy dalořo do Řřřřēje nřmamny.“

Major přaji řřabyř: „Řapřačř wam Bōř! Řa pař na řaneřo řōnja wjařy njepořēřu! Řo mnu ř řōńēř dře. Ale hdyř řy dom přchińdřeřch, potom dři ř mojej řōnje.“ Wón pořřřili hřowu.

„Boře řřa, řnjēř majoro“, řawōřa grenadēr, „wy řyřbicře řam řōbu domoj.“

„Mēr“, přaji wón řmēřom, „řa wořřanu řu. Ale pořřřōř moju řōnu a přaj řej, řo řym řebi w pořřēřnej hōřřřnyř na řju myřřřiř a řu ř dřečřřom Bōřu pořřēřřiř.“ Grenadēr řřowčřřa přajicř njemōřēřche. „A řowle“, wón wocřřini ř pořřēřnej mořu řwōj přařchčř nad wutrobu — „podař řej řōń řřř. Řa řym řōń pořřēřni wjecřor w Wōřřřwje piřař. W nřm řu přjēřřy, řa řa-nnyř wjařy njēřřēřam. A řu ře mōj cřařniř; mōj řřny řyřbi řōń nořēčř, hdyř řudře wuřři, a Bōř chřřř jemu hřadny řnyčř, řo uje-trjēřař pod řuřřym Řnjēřom wojak řřřřčř, ale řunu pod němřřēř řhorřōju přcheř Řhēř cřahnyř.“ Řeh o hřōř řu řřabyřři, wocřři řo řačřřřřřēř, grenadēr řo ř njemu pořřřili a přaji: „Řa chřu wiřhitiřko cřřřřř. Řřmacře hēwař řaneřo řadanja?“ řo přařčēřche.

„Mēr na řemi!“ řchēřřařčēř ruřy mřēřařeh o; wón řo hřomadře řmjeřy; cřeřřo jeh o hřowa na řēřřřny řōńř padře. Grenadēr jemu ruřy nad wutrobu řřřnyř. Řapajo řēčēřche rapař wyřche njeřo. To beřche teř Bořa nōř. A domach řřřnyř řebi dřečřo ruřy na řubjennym řōřu řo modřo: „Bořo, řuby Řnjēře, řwarņui nařčeh o řubeřo nana!“ Řeh o hodomna modlitwa řu wuřřřřřana. Řeh o nan beřche mēr namāřař a beřche ř wēčřnyřm hēřam řařchōř. Grenadēr pař ře řłowo řđeržař.

Wōřřom a pjecř dřeřačř řēř pořřřřřřo wē wōjnjē 1870 ředřeřche w Bēřřailřēř w řranzowřřēř řary přřřři řeneral ře řwo-jim adjutantom pod hodomnym řřřřřřom, na kotryř řo nēřřřō mařo řwēčřřřom řwēčřēřche. Wón hřadāřche a hřadāřche do řařneje řwēřřōřčře a na dořo jemu řhřřy do wocřřow řřpřřřēř. Na cřō řebi myřleřche? Wón řřhřřēřche wojerřřki řhor přcheř cřřřu nōř řpēwačř: „Čēřčř řudř Bōřu w wyřřōřčřři a mēr na řemi!“ Řeneral řtaře a adjudantej wōbeř ruřy na řamjēni pořōřři a přaji: „Wy mřōřřři njewēřčře, řchřō řnyř my přchečřēřpřili. Bōř řwarņui wař hřadnjē přcheř řym. Wón beřche nēřdy řny cřař a nēřř, — dořřu nōř! řa byř řad řam byř.“

Řuby cřřarřo, řy řo přařčēřch: „Řchřō beřche řōń řeneral?“

To beřche řřny řamneřo majora, kotryř beřche w řuřowēř řnyře pod řamnej řēřřu w Bořej nořy řwoje řwjenje wudřchāř. Řanowē přchečře beřche řřny dopřēřniř.

E. S.

Prořřwa.

Řřy řařo cřřřawřřři wřřō na řōń hodomnyř řōpjēřřom přchiřřōř, řuby přchečřēřo. Řřane hodomne dary Bořeh o řřowa a duřřneřo wōřřchēřjēřa chřřřu přřarřo a nařřadowāř hřomadře řole řařo pořřřčřčř. Řjēř řo řebi wřřō řubi! Ale nano, domořřřch nēřř hřřchčře řenu prořřřwu: Dobudř hřřchčře wjeře dřuhřch wotebēra-řjom a cřřarřjom nařčeh o „Řomřaj Bōř“. Wiřřař wēřch, ř cřemu. Řřř nařčēř řřa, ale nařčeh o řuda řřa, řo byřchu řo pořōřřōřčř a wēřa, dořre počřřřiři a wařřnjē, Řēřbōwřřřo a wōčřřřřřřo řđeržāře, řařřaře a wobaraře, řeh o řřa řo řute řōpjēřřa piřachy a wudachy: Bōřu ř cřēřčřři a Řēřbāř ř wuřřřřu. Řař řyřbi teř w nowym řēčře wořřačř. Ale wjeře wjařy přchečřēřow a pomozniřřom řřjēřamny hřřchčře. Řōjčře a pomřajčře nam! Přchřōřdobudře nařřřim řōpjēřřam hřřchčře dřwōjřy řař wjeře wotebēřarřjom řař nēřř ma. To řudře wudawarřam najřřjēřřři hodomny řar a řōpjēřřam řamnyř dořnyř ř rořčřāřem u pořēřřchōwanju a přchřřpōřjēřju!

Řpiřowarřo a nařřadniř.